

- **Ημιόρθωσον - Όρθωσον:** Τα παραγγέλματα αυτά δίνονται προκειμένου να αποδώσει τιμές η λέμβος. Με το παράγγελμα «ημιόρθωσον» τα κουπιά σηκώνονται από το «πτέρωσον» σε μια γωνία 45° ως προς το επίπεδο της θάλασσας, ενώ διατηρούνται κάθετα στο διαμήκη άξονα του σκάφους. Οι λαβές των κουπιών ακουμπούν στα φάρσια και οι κωπηλάτες διατηρούν τα κουπιά τους σ' αυτή τη θέση πατώντας τα με το πόδι. Με το παράγγελμα «όρθωσον» οι κωπηλάτες βγάζουν τα κουπιά από τους σκαρμούς και τα σηκώνουν εντελώς κάθετα στο σκάφος. Οι λαβές των κουπιών ακουμπούν στα φάρσια. Μετά την απόδοση τιμών, τα κουπιά επιστρέφουν στο «πτέρωσον», αφού πρώτα περάσουν από το «ημιόρθωσον».

5. ΑΓΚΥΡΕΣ - ΑΓΚΥΡΟΒΟΛΙΑ

Η άγκυρα είναι το εξάρτημα που κρατά το σκάφος μας ακίνητο επάνω στη θάλασσα, όπου το μόνο σταθερό σημείο είναι ο βυθός. Υπάρχουν πολλά είδη αγκυρών (βλέπε σχήματα) που όλα έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: είναι σχεδιασμένα και κατασκευασμένα για να γαντζώνουν εύκολα στο βυθό, αλλά και να ξεμπλέκουν επίσης εύκολα αν τα τραβήξουμε κατάλληλα. Η άγκυρα λοιπόν είναι κάτι το απαραίτητο μέσα στη βάρκα, αλλά για τη σωστή της χρήση πρέπει να ξέρουμε τα παρακάτω:

5.1 Διαδικασία αγκυροβολίας

1. Πλησιάζουμε το σημείο όπου θέλουμε να φουντάσουμε με μικρή ταχύτητα και αντίθετα προς τον άνεμο.
2. Εν τω μεταξύ ο λέμβαρχος στέλνει κάποιον να ετοιμάσει την άγκυρα. Ο αγκυροβόλος ανεβάζει την άγκυρα πάνω στο πρόστεγο, τακτοποιεί την καδένα και το αγκυρόσχοινο και βεβαιώνεται ότι η άκρη του αγκυρόσχοινου είναι δεμένη στο σκάφος.
3. Όταν όλα είναι έτοιμα, ο αγκυροβόλος ειδοποιεί το λέμβαρχο λέγοντας «**έτοιμος**».
4. Ο λέμβαρχος φέρνει το σκάφος στον καιρό και στο σημείο που θέλουμε να φουντάσουμε. Αφού ακινητοποιηθεί το σκάφος ή αρχίσει να κινείται προς τα πίσω, δίνει το παράγγελμα «**άγκυρα στα χέρια**» και «**φούντο**» και ο αγκυροβόλος φουντάρει την άγκυρα. Ο αγκυροβόλος πρέπει να προσέχει ιδιαίτερα να μην είναι μπλεγμένα στα πόδια του το αγκυρόσχοινο ή η καδένα, διότι υπάρχει κίνδυνος κατά την αγκυροβολία να βρεθεί ο ίδιος στη θάλασσα. Ένας πρακτικός τρόπος για να το ελέγξει αυτό είναι να βλέπει την άγκυρα, την καδένα και το αγκυρόσχοινο, όλα μπροστά του και με τη σειρά αυτή και όχι άλλα δεξιά του και άλλα αριστερά του.
5. Αφήνουμε αγκυρόσχοινο μέχρι να φθάσει η άγκυρα στο βυθό. Κάνουμε μια βόλτα από το κοράκι και συνεχίζουμε να αφήνουμε αγκυρόσχοινο όσο μας λέει ο λέμβαρχος.
6. Όταν ο λέμβαρχος πει «**αγάντα**», σταματάμε να αφήνουμε αγκυρόσχοινο, διατηρώντας τη βόλτα στο κοράκι. Αν η βάρκα σταματήσει απότομα, βεβαιωνόμαστε ότι η άγκυρα έπιασε στο βυθό.
7. Όταν διαπιστώσει ο λέμβαρχος ποιο είναι το κατάλληλο μήκος εκτάματος, δένουμε το αγκυρόσχοινο στο σέλιμα των προκώπων με ψαλιδιά (με διπλό σχοινί), διατηρώντας πάντα τη βόλτα στο κοράκι και κάνοντας και βόλτα ή ψαλιδιά στον παπά, αν έχει το σκάφος.

5.2 Έκταμα αλυσίδας συναρτήσεως του βάθους

Ανάλογα με τον καιρό, καθορίζεται το έκταμα (δηλαδή το μήκος) της αλυσίδας και του αγκυρόσχοινου που πρέπει να αφήσουμε. Συγκεκριμένα:

- Για τελείως μπουνάτσα : Έκταμα = 3 φορές το βάθος
- Για μέτριους καιρούς : Έκταμα = 5 φορές το βάθος
- Για δυνατούς καιρούς : Έκταμα = Από 7 φορές το βάθος μέχρι όλο το έκταμα που διαθέτει το σκάφος.

Πάντοτε να θυμόμαστε ότι το «κράτημα» του σκάφους δε στηρίζεται μόνο στην άγκυρα, αλλά και στο «σουστάρισμα» του εκτάματος. Όσο μεγαλύτερο είναι το έκταμα, τόσο καλύτερα κρατάει η άγκυρα. Πάντα πρέπει να έχουμε μεταξύ σχοινιού και άγκυρας ένα μεγάλο κομμάτι αλυσίδας (καδένα). Οι κινήσεις του σκάφους σβήνουν με το τέντωμα της κοιλιάς που κάνει η αλυσίδα και το μεγάλου μήκους σχοινί. Έτσι, δε μεταδίδονται δυνατές πιέσεις στην άγκυρα ή στο κοράκι, που θα είχαν ως αποτέλεσμα να ξεσύρει η άγκυρα ή να σπάσει το σχοινί ή να γίνει ζημιά στο κοράκι.

5.3 Ποιότητες βυθού

Ως προς την ικανότητα να κρατούν την άγκυρα, τα είδη βυθών διαβαθμίζονται από τον καλύτερο προς το χειρότερο ως εξής:

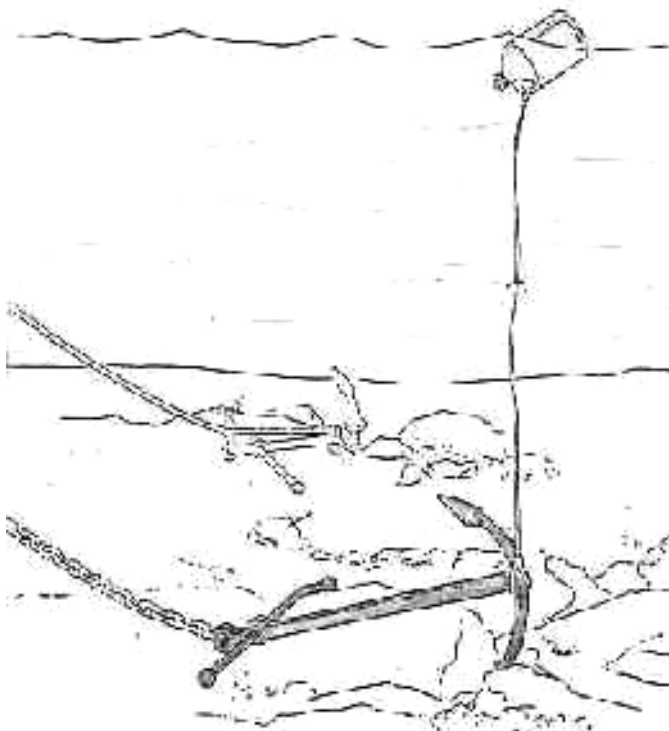
- λασπώδης
- πέτρες με λάσπη
- βότσαλα
- αμμώδης
- βραχώδης

ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Η αγκυροβολία στα βράχια δε συνιστάται, διότι ενδέχεται να «ντέσει» (δηλ. να σκαλώσει στα βράχια) η άγκυρα. Εάν όμως αναγκαστούμε να φουντάρουμε σε τέτοιο βυθό, όπως προαναφέρθηκε, καλό είναι να χρησιμοποιούμε τον λεγόμενο «κλέφτη» (σχήμα 4.1).

5.4 Τεχνάσματα αγκυροβολίας σε χοντρό καιρό

Στην περίπτωση που ο καιρός είναι τόσο δυνατός, ώστε ακόμα και αφήνοντας όλο το αγκυρόσχοινο, βλέπουμε ότι η άγκυρα ξεσέρνει, υπάρχουν μερικοί τρόποι με τους οποίους, χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα υλικά, θα μπορούσαμε να σταματήσουμε ή να ελαχιστοποιήσουμε το ξέσερμα.

- Μπορούμε σε μικρή απόσταση από την καδένα να δέσουμε ένα βαρίδιο ή μια μικρή άγκυρα (ένα μικρό τεσσαροχάλι, που αποθηκεύεται εύκολα και βολεύει για την περίπτωση), τα οποία εξασκούν βάρος στην καδένα και δεν αφήνουν την άγκυρα να σηκωθεί από το βυθό (σχήμα 4.2), ή να συνδέσουμε δυο άγκυρες στη σειρά (όπως φαίνεται στο σχήμα 4.3).
- Μπορούμε με ξεχωριστό σχοινί να φουντάρουμε μια μικρότερη άγκυρα (π.χ. το τεσσαροχάλι) και να προσέχουμε η μικρότερη άγκυρα να είναι από την αριστερή μεριά και η μεγαλύτερη από τη δεξιά, τα αγκυρόσχοινα που έχουμε αφήσει να έχουν το ίδιο μήκος, και η γωνία που σχηματίζουν να μην ξεπερνά τις 20-25 μοίρες (σχήμα 4.4). Αυτό τον τρόπο χρησιμοποιούμε και στην περίπτωση που θέλουμε να αφήσουμε για αρκετό καιρό αγκυροβολημένο ένα σκάφος, χωρίς επιτήρηση.

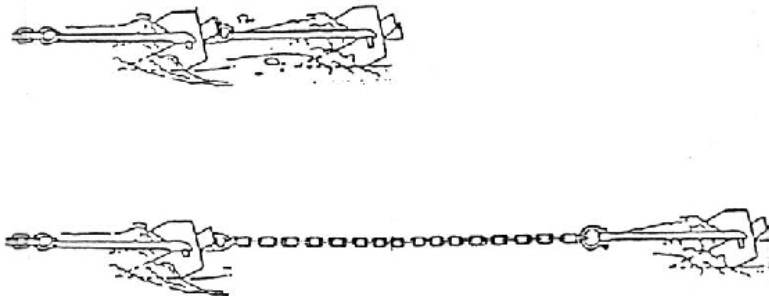

Σχήμα 4.1: Η χρήση του κλέφτη

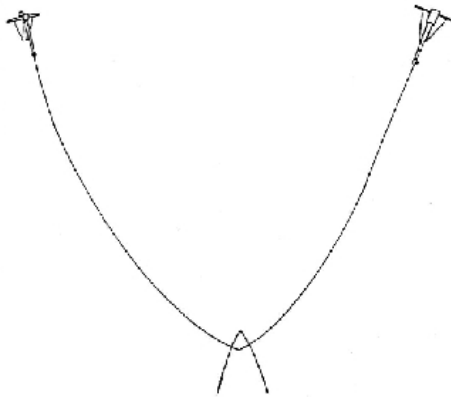
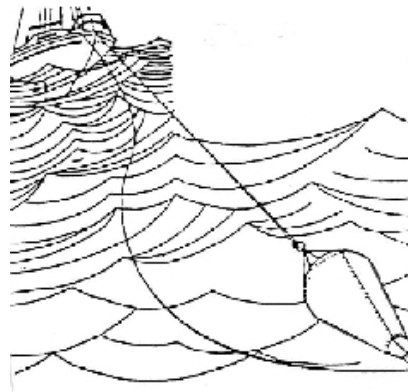
Τέλος υπάρχει η πλωτή άγκυρα για βάθη που δε φτάνει η άγκυρά μας και η οποία είναι κάτι σαν τα ανεμούρια των αεροδρομίων (σχήμα 4.5). Στις ναυτοπροσκοπικές λέμβους, στις οποίες η καρίνα έχει το ίδιο βάθος σ' όλο το μήκος του σκάφους, η πλωτή άγκυρα πέφτει από την πρύμνη. Αυτό δεν ισχύει στα σκάφη ανοιχτής θαλάσσης με διαφορετικό βάθος καρίνας κατά μήκος του σκάφους, όπου η πλωτή άγκυρα πέφτει από την πλώρη. Χρησιμοποιείται για να επιβραδυνθεί το σκάφος μας, σε περίπτωση πολύ δυνατού καιρού, και ενώ είμαστε «ξυλάρμενοι».

Σχήμα 4.2

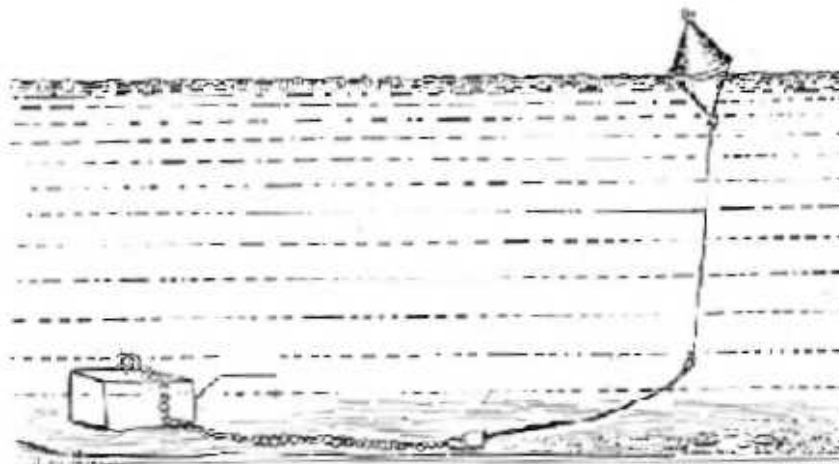

Σχήμα 4.3

Σχήμα 4.4
Αγκυροβολία με 2 άγκυρες υπό γωνίαΣχήμα 4.5
Η πλωτή άγκυρα

5.5 Ναύδετα

Ναύδετα ή ρεμέτζα λέγονται τα μόνιμα αγκυροβόλια, πάνω στα οποία δένουμε τα σκάφη. Αποτελούνται από άγκυρες ειδικά κατασκευασμένες ή και απλά τσιμεντένια «μπλόκια» ή οτιδήποτε βαρύ αντικείμενο με αρκετή επιφάνεια. Αυτά σιγά-σιγά σκεπάζονται με το βούρκο του βυθού και έτσι γίνονται πολύ σταθερά. Επάνω τους δένουμε την άκρη μιας αρκετά μεγάλης αλυσίδας, και στην άκρη της αλυσίδας το σχοινί από το οποίο θα δένεται το σκάφος. Το μήκος πρέπει να είναι μεγαλύτερο από το βάθος, έτσι ώστε το σκάφος να ακολουθεί ακίνδυνα τις κινήσεις του κύματος ή την πίεση του αέρα. Τέλος, στην άκρη του σχοινιού δένουμε ένα μικρότερο σχοινάκι με μια σημαδούρα ή έναν οποιοδήποτε πλωτήρα, ώστε όταν αφήνουμε το αγκυροβόλιο να μπορούμε πάλι να βρούμε την άκρη του και να το πιάνουμε εύκολα. Για να δέσουμε πλησιάζουμε πάντα τα ναύδετα σχεδόν αντίθετα προς τον αέρα και από την υπήνεμη πλευρά του, ώστε να μην κινδυνεύουμε να το πάρουμε από κάτω.

Σχήμα 4.6: Ναύδετο

5.6 Είδη αγκυρών

Ακολουθεί ένας πίνακας με τα είδη αγκυρών που χρησιμοποιούνται από τα διάφορα σκάφη. Όπως είναι γνωστό η άγκυρα που χρησιμοποιούμε εμείς είναι το **τεσσαροχάλι**, ενώ σε ναυτοπροσκοπικές βάρκες χρησιμοποιείται, εκτός από το τεσσαροχάλι, και η άγκυρα **αγγλικού ναυαρχείου**.

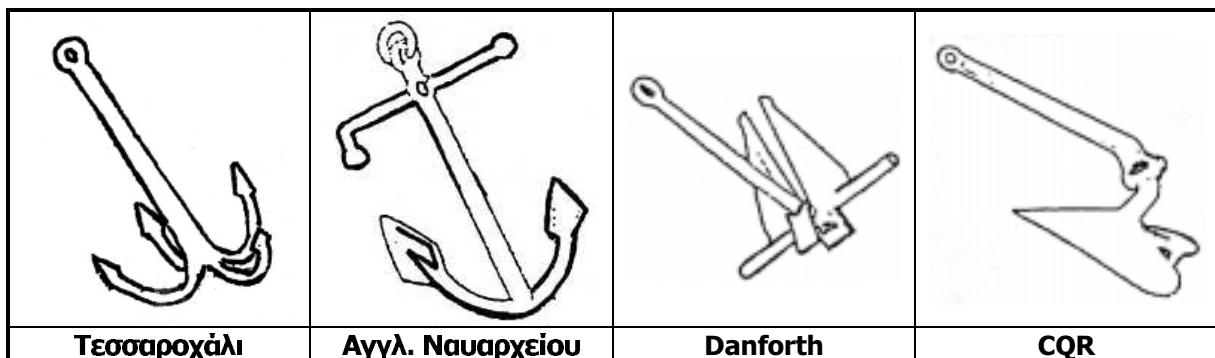
Τεσσαροχάλι: Είναι η πασίγνωστη άγκυρα που χρησιμοποιείται και από τους ψαράδες. Πιάνει καλά στα φύκια, και στα βράχια, λιγότερο στη λάσπη, και ακόμα λιγότερο στην άμμο. Λόγω του σχήματός της, με τα 4 νύχια, αποθηκεύεται και κουμαντάρεται δύσκολα.

Αγγλικού Ναυαρχείου (Kedge Type): Η άγκυρα με το κλασικό σχήμα. Ο στύπος μπορεί να είναι κινητός, για την ευκολότερη αποθήκευσή της. Το αδράχτι της είναι αρκετά μακρύ, και κάνει για όλους τους βυθούς. Πιάνει με το ένα της νύχι, και έτσι αν το σκάφος ανεμίσει ανάποδα, και η άγκυρα δεν έχει καδένα, μπορεί το αγκυρόσχοινο να μπλεχτεί στο ελεύθερο νύχι. Είναι βαριά σε σχέση με την ικανότητα που έχει να πιάνει στο βυθό.

Danforth: Είναι πολύ διαδεδομένη σε σκάφη αναυλιχής (θαλαμηγούς και σκάφη ανοιχτής θαλάσσης). Είναι ελαφριά, αποθηκεύεται εύκολα, και κρατάει καλά, ιδιαίτερα σε βυθούς με λάσπη και άμμο. Είναι ένστυπη, με δυο νύχια σχήματος “Δ”, με μεγάλη επιφάνεια. Η γωνία που σχηματίζει το αδράχτι με τα νύχια είναι 32°. Αυτή η γωνία είναι που την κάνει τόσο καλή, ενώ μια γωνία 80°, για παράδειγμα, δεν προσφέρει καμία ασφάλεια.

COR ή Αλέτρι: Το περίεργο σχήμα της την κάνει να μην μπορεί να αποθηκευθεί εύκολα. Όμως είναι εξίσου διαδεδομένη στα σκάφη αναυλιχής με την Danforth. Πιάνει γρήγορα και αρκετά καλά.

Bruce: Θεωρείται η επανάσταση στον κόσμο των αγκυρών. Είναι άστυπη και μονοκόμματη, χυτή. Πιάνει πολύ καλά σε όλους τους βυθούς. Το μεγάλο της πλεονέκτημα είναι το μικρό της βάρος.

Hall: Είναι βαριά άγκυρα, άστυπη, που χρησιμοποιείται κυρίως από μεγάλα πλοία, εμπορικά και πολεμικά. Πιάνει δύσκολα και η ασφάλεια που παρέχει, παρέχεται από το βάρος της και όχι από τα νύχια της, τα οποία συνήθως δεν πιάνουν στο βυθό.

Μανιτάρι (Mushroom): Αυτή η άστυπη άγκυρα, με το σχήμα μανιταριού, χρησιμοποιείται μόνο για τα ναύδετα (ρεμέτζα). Οι περισσότεροι όμως προτιμούν αντ' αυτής τα τιμεντένια μπλόκια, αφού είναι εξ ίσου αποδοτικά, και σαφώς πιο φθηνά.

